

Громадські формування надають допомогу органам Національної поліції в забезпеченні запобігання адміністративним проступкам і злочинам; інформують органи Національної поліції про вчинені або ті, що готуються, злочини, місця концентрації злочинних угруповань; сприяють органам Національної поліції у виявленні і розкритті злочинів, розшуку осіб, які їх вчинили, захисті інтересів держави, підприємств, установ, організацій, громадян від злочинних посягань. Слід відзначити, що в розвинених країнах світу поліція має досить високий соціальний рейтинг, що пов'язано, в першу чергу, з довірою до держави та її інститутів, впевненістю в тому, що поліція прикладе максимум зусиль для захисту прав і свобод громадян та протидії злочинності. А тому саме соціальний рейтинг поліції є найбільш об'єктивним критерієм визначення ефективності її діяльності і повинен бути врахований під час вивчення та використання зарубіжного досвіду для реформування правоохоронних органів України [5, с. 83].

Закон України «Про Національну поліцію» одним із основних принципів діяльності поліції закріпив таке положення: діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб. У зв'язку із цим уперше в Україні на законодавчому рівні в якості основного критерію оцінки ефективності діяльності Національної поліції України визнано рівень довіри населення до поліції, а не високий рівень розкриття злочинів, яким керувалася міліція.

На основі зазначеного робимо висновок про запровадження в діяльність поліції України моделі Community Policing, як основи формування та розвитку партнерських стосунків між поліцією та громадськістю. Ця модель зорієнтована, в першу чергу, на сервісне обслуговування населення поліцією та необхідність підвищення ступеню участі місцевого населення (в тому числі й окремого громадянина) в забезпеченні безпеки, громадського порядку, а також вирішення місцевих проблем запобігання та протидії злочинності.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про Національну поліцію: Закон України : наук.-практ. комент. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; О. І. Безпалова, К. Ю. Мельник, О. О. Юхно та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2016. 408 с.
3. Декларація про поліцію : резолюція Парламентської асамблеї Ради Європи від 08.05.1979 № 690 (1979) / База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803 (дата звернення: 26.10.2018).
4. Голуб М. В. Взаємодія поліції та населення як обов'язкова умова забезпечення належного стану публічного порядку в сучасних умовах. *Форум права – Forum prava*. 2016. № 2. С. 30–33 URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2016_2_7.pdf (дата звернення: 26.10.2018).
5. Юнін О. С. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання діяльності правоохоронних (поліцейських) підрозділів і можливості його застосування в Україні. Харків : НікаНова, 2015. 456 с.

Одержано 30.10.2018

УДК 342.97-057.36

Ірина Геннадіївна БУХТІЯРОВА,

кандидат юридичних наук,

викладач кафедри публічного управління та адміністрування

Національної академії внутрішніх справ;

Дар'я Олександрівна ПАХОЛЬЧЕНКО,

студентка Національної академії внутрішніх справ

ДОКТРИНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Під адміністративною послугою у сфері внутрішніх справ слід розуміти діяльність органу (підрозділу) внутрішніх справ, що виражається в здійсненні дій і прийнятті рішень у формі документованої інформації (документа), розпорядження, котрі відбуваються в

контакті з конкретною приватною особою, яка переважно сама звертається до відповідного органу з метою реалізації своїх суб'єктивних прав та законних інтересів або виконання покладених на неї нормативними правовими актами обов'язків у сфері внутрішніх справ держави [1].

Адміністративні послуги Міністерства внутрішніх справ мають певні особливості й ознака добровільності їх отримання приватними особами не завжди є пріоритетною в діяльності поліції. До ознак адміністративної послуги Міністерства внутрішніх справ слід віднести такі: безпосередня пов'язаність із суспільною функцією держави у сфері внутрішніх справ; створення організаційних умов для реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів або виконання покладених на них нормативними правовими актами обов'язків у сфері внутрішніх справ держави; надання за допомогою адміністративних процедур, які розпочинаються, як правило, за ініціативою конкретної приватної особи, яка звернулася до уповноваженого органу; результатом розгляду звернення приватної особи є адміністративний акт зовнішнього спрямування, який має індивідуальний характер (тобто прийняте компетентним органом рішення індивідуальної дії спрямоване на набуття, зміну чи припинення прав та обов'язків конкретної приватної особи у сфері внутрішніх справ) [2; 3].

Важливою складовою є визначення споживачів і обсягу адміністративних послуг, які надає Міністерство внутрішніх справ. Передумовою для успішного розроблення системи адміністративних послуг є правильне визначення послуг, які надаються відповідними підрозділами і на забезпечення якості яких повинна бути спрямована сама система [2]. Адміністративна послуга, яка надається Міністерством внутрішніх справ, є результатом публічно-владної діяльності певного органу, підрозділу, що відповідно до закону забезпечує юридичне оформлення умов реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів за їх заявою і полягає у видачі дозволів (ліцензій), сертифікатів, посвідчень, проведення реєстрації тощо [1]. Отже, поняття адміністративної послуги зводиться до діяльності Міністерства внутрішніх справ з метою реалізації принципу верховенства права у взаємовідносинах між Міністерством внутрішніх справ і фізичними, юридичними особами. Така новація передбачає сувору законодавчу регламентацію, встановлення чітких підстав та прозорого порядку здійснення.

Так, підрозділами органів внутрішніх справ надаються численні адміністративні послуги – як фізичним, так і юридичним особам.

Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Державної міграційної служби платних послуг» [4] затверджено перелік у тому числі адміністративних послуг, що налягаються вказаними центральними органами виконавчої влади.

Платні адміністративні послуги, що надаються Міністерством внутрішніх справ:

1) сертифікація зброї, конструктивно схожих із нею виробів, набоїв, виробів піротехнічних побутового призначення та феєрверків з видачею сертифікатів;

2) видача дозволів на придбання і перевезення вогнепальної зброї, боєприпасів, інших предметів, на які поширюється дозвільна система, і пов'язане з цим оформлення документів;

3) видача (реєстрація, перереєстрація) дозволу на зберігання і носіння нагородної зброї, мисливської, холодної, пневматичної зброї, інших предметів, на які поширюється дозвільна система;

4) видача дозволу (оформлення документів) на:

а) відкриття та функціонування об'єктів дозвільної системи, що працюють з вибуховими матеріалами, піротехнічних майстерень та інших об'єктів;

б) зберігання вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, інших предметів і матеріалів, на які поширюється дозвільна система, на об'єктах дозвільної системи;

в) зберігання і носіння зброї, що належить підприємствам, установам та організаціям, під час виконання службових обов'язків;

г) ввезення в Україну та вивезення з України, транзит через територію України зброї, боєприпасів, інших предметів і матеріалів, на які поширюється дозвільна система;

5) видача висновку, пов'язаного з наданням юридичним та фізичним особам згоди на укладення договорів про виконання робіт, пов'язаних з виготовленням, придбанням, зберіганням, обліком, охороною, перевезенням предметів і матеріалів, на які поширюється дозвільна система;

6) переоформлення зброї за місцем її обліку з одного власника на іншого;

7) видача дублікатів документів дозвільного характеру;

8) видача посвідчення водія на право керування транспортними засобами;

9) видача свідоцтва про підготовку водіїв транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі (із складенням іспитів);

10) видача свідоцтва про допуск транспортних засобів до перевезення небезпечних вантажів;

11) реєстрація, перереєстрація колісних транспортних засобів з видачею свідоцтва про реєстрацію або його дублікату та номерних знаків;

12) видача свідоцтва про реєстрацію колісних транспортних засобів у зв'язку з його пошкодженням або непридатністю, внесенням змін до реєстраційного документа або для виїзду за кордон;

13) видача тимчасового реєстраційного талона на право керування транспортним засобом (за заявою власника або за дорученням);

14) зняття з обліку транспортного засобу з видачею облікової картки та номерних знаків для разових поїздок;

15) повторне прийняття таких іспитів з подальшим оформленням документів на право керування транспортними засобами з видачею екзаменаційної картки;

16) оформлення та видача:

- дозволу на встановлення і використання на транспортних засобах спеціальних звукових та/або світлових сигнальних пристроїв синього чи жовтого кольору;

- дозволу на перевезення надгабаритних, великовагових вантажів;

- документів щодо погодження маршрутів дорожнього перевезення небезпечних вантажів;

17) розгляд проектів нормативно-технічної документації щодо погодження проектів конструкцій транспортних засобів у частині дотримання вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху з видачею свідоцтва про погодження конструкції;

18) підготовка документів та оформлення висновку про подальшу експлуатацію транспортного засобу, ідентифікаційні номери кузова (рами) якого підроблені, прийшли в непридатність або який розшукується правоохоронними органами іноземних держав;

19) видача висновку щодо можливості:

- дублювання ідентифікаційних номерів транспортних засобів;

- нанесення ідентифікаційних номерів транспортних засобів;

20) видача:

- довідки про відповідність технічного стану автобусів перевізника-претендента умовам перевезень;

- висновку про відповідність перевізника-претендента вимогам нормативно-правових актів у сфері безпеки дорожнього руху;

21) виготовлення макетів індивідуальних номерних знаків транспортних засобів, які виготовляються на замовлення власників транспортних засобів, з видачею номерних знаків;

22) оформлення та видача погодження (висновку) на заміну номерного агрегату транспортного засобу, а також на переобладнання транспортного засобу без заміни номерних агрегатів;

23) оформлення дозволу на видачу документів, транзитних номерних знаків, пов'язаних з придбанням або реалізацією транспортних засобів та кузовів (рам);

24) оформлення та видача тимчасового посвідчення громадянина України;

25) видача довідки про реєстрацію особи громадянином України;

26) оформлення та видача:

- паспорта громадянина України для виїзду за кордон;

- паспорта громадянина України для виїзду за кордон на заміну втраченого;

- проїзного документа дитини для виїзду за кордон;
 - дозволу на імміграцію в Україну іноземцям або особам без громадянства;
 - посвідки на постійне або тимчасове проживання;
 - запрошення фізичним особам для отримання візових документів на в'їзд в Україну іноземцям та особам без громадянства;
 - запрошення юридичним особам для отримання візових документів на в'їзд в Україну іноземцям та особам без громадянства;
 - дозволу для виїзду громадянина України на постійне проживання за кордон;
- 27) видача довідки третім особам про реєстрацію місця проживання та місця перебування фізичних осіб;
- 28) внесення відомостей про другий паспорт громадянина України для виїзду за кордон до паспорта громадянина України для виїзду за кордон;
- 29) внесення відомостей про дітей до паспорта громадянина України для виїзду за кордон;
- 30) внесення відомостей до паспорта громадянина України для виїзду за кордон громадянам, які повернулися на постійне проживання в Україну;
- 31) оформлення іноземцям та особам без громадянства продовження строку перебування на території України [4].

Отже, можна зазначити, що з огляду на основні завдання можна зрозуміти сферу дії Міністерства внутрішніх справ у наданні адміністративних послуг. Вони є безпосередньою складовою інституту адміністративних послуг, що надають можливість Міністерства внутрішніх справ чітко та у більшій мірі проявляти свої завдання та функції саме у сфері взаємодії Міністерства внутрішніх справ та населення.

Список бібліографічних посилань

1. Адміністративна діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Остапенка. Львів : ЛІВС, 2002. 252 с.
2. Конопльов В. Поняття, зміст та основні напрямки сучасної адміністративної діяльності органів внутрішніх справ. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2013. № 3. С. 135–150.
3. Шопіна І. М. Проблеми удосконалення надання адміністративних послуг Міністерством внутрішніх справ України. *Форум права – Forum prava*. 2011. № 3. С. 889–893. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_3_149 (дата звернення: 26.10.2018).
4. Деякі питання надання підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Державної міграційної служби платних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1098 / База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1098-2011-%D0%BF> (дата звернення: 26.10.2018).

Одержано 28.10.2018

УДК 378.147

Марина Євгенівна ВАСИЛЕНКО,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри юридичних дисциплін
Сумської філії ХНУВС

ПРАВООХОРОНА В СИСТЕМІ ЮРИДИЧНИХ ЗАСОБІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Одним із видів державної діяльності є правоохоронна діяльність. Ця діяльність здійснюється державними органами і для її характеристики доречно використовувати термін «правоохорона». Слід визнати, що до теперішнього часу, незважаючи на широке використання цього терміна, його поняття недостатньо розроблено. В юридичних енциклопедіях і словниках він взагалі не вживається, частіше йдеться про правоохоронну діяльність.

Якщо зупинитися на основних ознаках охорони права, то слід зазначити, що:

- це вид правової діяльності щодо забезпечення правопорядку;
- ця діяльність здійснюється державними уповноваженими на те органами (правоохоронними). До них слід віднести, в першу чергу, прокуратуру, а також органи